Bardejovský Prameň

Časopis Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Bardejov

Ročník 11 december 2013 Číslo 3

PÁN PRICHÁDZA

Mt 5, 8: *Blahoslavení čistého srdca, lebo oni Boha uvidia.*

Milí čitatelia,
vošli sme do obdobia adventu. V tomto období často počúvame výroky „Pán Ježiš prichádza", „Kráľovstvo Božie prichádza", „Pán Boh prichádza k nám", atď. Stále niekto či niečo prichádza. Je to logické, lebo samotné slovo advent znamená príchod. Tieto stručné výroky majú veľkú hĺbku a dá sa o nich napísať niekoľko kázní. Ale ak sme pohodlní a nechceme ísť do hĺbky, nechceme skúmať a rozumieť, potom sa tieto slová zdajú prázdne, neoslovujúce. Navyše sa nám tak opočúvali, že už pre nás nič neznamenajú. Nevieme v nich nájsť žiadne posolstvo pre 21. storočie. Pýtame sa: „Čo z toho mám ja, že prichádza? Kde môžem vidieť dôsledky toho, že Pán Ježiš prichádza?"

V advente sa vraciame na začiatok cirkevného roka a pripomíname si, že Pán Boh sa rozhodol prísť na Zem k nám, čo oznamoval aj cez prorokov. Boh sa chcel stať človekom, aby sa k nám, hriechom poviazaným chudákom, sklonil. A On nakoniec aj prišiel, čo si budeme pripomínať počas Vianočných sviatkov. Pri spätnom pohľade na to, že Boh prišiel k nám ako človek, máme ihneď jednoduché posolstvo: „Prišiel, aby sme všetci mohli zažiť nesmiernu Božiu blízkosť." Ale kde ju zažijeme, keď v uponáhľanom, konfliktnom a problematickom živote akosi nevidíme nič, čo by mohlo naznačovať, že Pán Boh je pri nás?

Problém je v našom srdci a pohľade. Chceli by sme Pána Boha vidieť v minulosti, keď chodil po tejto zemi a menil ľudské životy. Taktiež ho chceme vidieť v budúcnosti, keď príde druhýkrát súdiť ľudí a nastolí večné Božie kráľovstvo. Len v prítomnosti ho akosi nevidíme. Lepšie povedané nevieme vidieť. Akoby Pán Boh nejavil záujem o prítomnosť. Máme na to aj heslo: „Človeče, teraz si len trpezlivo pretrp svoj kríž a potom už v nebi konečne uvidíš Boha." Zdá sa, že Boh bol, aj bude, len teraz akosi nie je viditeľný.

Po prečítaní Ježišových slov z Matúšovho evanjelia si to už myslieť nemusíme. *Blahoslavení čistého srdca, lebo oni Boha uvidia* (Mt 5, 8). Keď v advente hovoríme, že Pán Boh prichádza, tak zároveň platí, že prichádza i pre mňa a ku mne. Platí, že tak ako jeho príchod zmenil životy tisícov ľudí kdesi v Palestíne pred 2000 rokmi, chce zmeniť aj môj život dnes. Tak ako vtedy zasiahol do životných problémov ľudí, chce zasiahnuť aj do našich dnes. Uvedomenie si príchodu mocného Boha do našich životov znamená dostať nové srdce a nový pohľad na veci. Nielen tam potom raz bude dobre. Blahoslavenstvo Pána Ježiša nedáva lacnú nádej typu: „Raz ti bude dobre, len maj čisté srdce." Nehovorí svojim poslucháčom „blahoslavení budú". Nad všetko ostatné, čo som kedy počul o tomto blahoslavenstve, vyzdvihujem aktuálne slová českého teológa Jiřího Mrázka: *„Kdo se dívá bezelstně a nezáludně, tak Boha uvidí, a zřejmě překvapivě blízko. ... Takovým je zaslíbeno, že sice občas neprohlednou nějakou tu lidskou lest a lidské jednání, ale za to mají šanci uvidět v našem světě jednání Boží."*

Pán Ježiš nazýva svojich nasledovníkov plne šťastnými, závidenia hodnými ľuďmi už v súčasnosti. Lebo on ich životy menil tak, že im dával čisté srdce a nový pohľad. On im odpúšťal hriechy a dával Ducha Svätého, ktorý otváral oči, dával vidieť súvislosti a javy, ktoré dovtedy prehliadali. Zrazu chápali: „Áno, veď to je všetko o Bohu, vidím Ho v mojom každodennom živote. Vidím ho konať v udalostiach, situáciách i najposlednejších detailoch. Preto mu môžem plne dôverovať a založiť na jeho blízkosti moje šťastie."

Čisté srdce dáva ľuďom Kristus. On to môže a chce, veď preto prišiel k nám. Čisté srdce sa dokáže na svet pozrieť novým pohľadom, ktorý nie len vie o Bohu, ale hlavne vidí jeho konanie a vedenie. Kedykoľvek budeme v advente spomínať na príchod Pána Ježiša na našu Zem, pamätajme, že nejde o pripomenutie si dávnej histórie, ale o jej dôsledky. Tie dôsledky nám kladú otázku: „Máš aj ty od Ježiša čisté srdce a nový pohľad, ktorým vidíš Boha vo svojom živote?" Ak nie, je pravý čas o to Pána Ježiša prosiť. Inak sú všetky správy o Božom prichádzaní do nášho sveta len nezrozumiteľnou japončinou, ktorej čaro zhasne hneď ako odložíme drevené a slamené Betlehemy z výkladov. A náš uponáhľaný život bude presným opakom blahoslaveného stavu, naďalej plný povzdychov a pocitov osamelosti a zabudnutia Bohom, klesajúc pod ťarchou životných problémov. Adventná radosť zo zvesti, že Boh prišiel k nám sa pomocou nášho nezáujmu o Ježiša môže stať znudeným konštatovaním, že Boh zase prešiel okolo nás a všetko je po starom.

Marek Ivan

Domáca pobožnosť pri štedrovečernom stole

(Pred večerou, pred preberaním darčekov, pod vianočným stromčekom - vedie hlava rodiny.)

V mene Boha: Otca, Syna i Ducha Svätého. Amen.

Milá moja rodinka, uplynul ďalší rok. Mnoho sme v ňom zažili, mnohé veci sa zmenili, mnoho sme sa naučili. Navštívili sme mnoho miest a aj my sami sme prijali mnoho návštev. Niektoré sa u nás zdržali iba chvíľku, na iné sme sa dlho pripravovali a tešili, aby sme im potom poskytli všetko pohodlie a pohostinnosť. Dnes sa však musíme spýtať: Boli sme však vždy otvorení aj Pánu Bohu a Pánovi Ježišovi? Dávali sme Mu vždy celé srdce a vyjadrovali Mu, že chceme aby u nás trvalo býval? Dnes to môžeme urobiť, pretože Pán Ježiš znova klope na naše dvere. Ponúka nám svoju prítomnosť a prináša dar viery, pokoja a lásky. Otvorme Mu teda dvere nielen pre dnešný večer ale na celý život a modlitbou, piesňou ale hlavne úprimnou radosťou Ho privítajme.

Pieseň ES č. 41: Čas radosti, veselosti
Evanjelium podľa Lukáša 2. kapitola, verše 2-14
Vyznanie viery : Aby sme si počuté Božie slovo aj srdcom privlastnili skrze vieru, vyznajme ju spoločne slovami Apoštolského vierovyznania: Verím v Boha Otca všemohúceho .....

Deti môžu predniesť básničku alebo modlitbičku. Napr.:

Vítam vás, Vianoce, vy sviatky radosti, vy sviatky pokoja, lásky a svornosti.
Vítam vás, Vianoce, ste znakom milosti, zoslanej nám z neba vo svätej bytosti.
Vitajte, Vianoce s narodeným Pánom, idúcim spasiť svet, spiaci v hriechu samom.
Vitajže nám, vitaj, maličký Spasiteľ,
ktorý si sa pre nás v jasličkách zimou chvel.
Vitajže už u nás, dieťatko žiariace, Tebe na oslavu svätíme Vianoce.
Daniela Horínková

Skloňme sa a takto sa pomodlime: Trojjediný náš Bože, ďakujeme Ti, že hoci na Teba vo víre všedných dní často zabúdame, Ty neodchádzaš urazený a neobraciaš sa nám chrbtom. Vždy znova a znova nás oslovuješ, pozývaš a pripomínaš večné hodnoty viery a lásky. Ďakujeme Ti, že dnes klopeš aj na naše dvere. Otvárame Ti svoje srdcia a prosíme: vojdi k nám a zotrvaj. Prebývaj s nami po všetky dni, ochraňuj nás a napĺňaj vierou, milosťou a požehnaním. Pretvor naše srdcia a životy na nové, lepšie a krajšie. Ukáž nám novú cestu životom, na ktorú by sme s Tebou mohli vykročiť a veď nás s istotou do večného cieľa. Ó Pane, kiež tak u nás stále trvajú Vianoce.
Otče náš, ...

Pieseň ES č. 60: Tichá noc
Požehnanie: A teraz už milosť Pána nášho Ježiša Krista a láska Božia a účastenstvo Ducha Svätého so všetkými nami. Amen.

Otvorme brány

Tak otvorme ich dokorán.
Cez brány ide Kristus, Pán.
Srdcia si k Nemu priviňme
a nevravme nič. Zmĺknime.
On ten hluk sveta prehluší.
Prinesie pokoj na duši.

Janka Martičková

ZO ŽIVOTA ZBORU

Misia Vinbarg sa rozvíja

Posviacka modlitebne

Nedeľa 13. októbra 2013 bola dňom nového začiatku pre aktivity nášho cirkevného zboru na sídlisku Vinbrag. Po požehnanej dopoludňajšej slávnosti Pamiatky posvätenia chrámu v Lukavici prijal dôstojný brat biskup S. Sabol pozvanie k slávnosti posvätenia modlitebne na Vinbargu.

Slávnostne pripravenú modlitebňu naplnilo viac ako dvesto účastníkov služieb Božích. V slávnostnom sprievode vchádzali pomedzi zhromaždené zástupy farári a predstavitelia susedných zborov z Richvaldu a Zlatého, gréckokatolíckej farnosti na Vinbargu a zboru Cirkvi bratskej v Bardejove, domáci duchovní a predsedníctvo cirkevného zboru s bratom biskupom. Medzi prítomnými sme radi privítali aj pána primátora Dr. Hanuščáka.

Program posviacky vrcholil kázňou slova Božieho založenou na základe slov z knihy Sk. apoštolov 16,11-15. Pekným doplnením programu boli dve piesne Speváckeho zboru Zachariáša Zarewutia. V pozdravoch sa prihovoril brat farár Potočňák z gréckokatolíckej cirkvi, brat Sabol z Cirkvi bratskej a pán primátor B. Hanuščák. Pripomenuli doterajšie dobré skúsenosti spolupráce a vyjadrili radosť z rozvoja aktivít našej cirkvi v tomto priestore. Ich slová všetci prítomní vnímali ako úprimné a pravdivé vyjadrenia skúseností, ktoré sme dosiaľ mali tak vo vzťahu s mestom, ako aj zúčastnenými cirkvami.

Prvé služby Božie

Týždeň po slávnosti sa viac ako 70 členov zboru zhromaždilo na prvých večerných službách Božích s trochu obohateným programom. Po záverečnom požehnaní sme sa nerozišli domov, ale spoločne sme si premietli fotografie zo slávnosti. Premietané obrázky nám dávali veľa dôvodov pre vďačnosť voči Pánu Bohu, za Jeho milosť a pomoc, ktorú vnímame od začiatku fungovania modlitebne.

Školenia Detskej misie

Po tri víkendy sa v priestoroch modlitebne konali školenia viac ako 20 pracovníkov s deťmi. Školenia vykonali pracovníci Detskej misie v organizačnej spolupráci s našimi domácimi sestrami učiteľkami. Po skončení kurzu nám pracovníci Detskej misie poslali ďakovný list s vyjadrením spokojnosti za spoluprácu pri organizovaní aj za veľmi vhodný priestor na školenie.

Ma-mi klub

Po viac ako roku sme s radosťou obnovili stretnutia mamičiek s malými deťmi na Ma-mi klube. Táto oblasť práce nám veľmi chýbala. No v priestoroch, ktoré sme mali k dispozícii v Gründlovskom dome bolo z technického hľadiska nemožné zhromaždiť mamičky s kočíkmi. Na Vinbagru máme k dispozícii bezbariérový prístup, stále teplo a dostatok miesta

Mikulášske stretnutie bolo zvlášť milé tak pre deti, ako aj pre mamičky. Drobná pozornosť, sladkosť a ovocie v balíčku rozžiarili očká maličkých návštevníkov klubu. Mamičky sa tešili z radosti detí dvojnásobne.

Plánované podujatia

Priestory modlitebne vďaka svojej dispozícii ponúkajú veľmi dobré možnosti využitia aj na ďalšie podujatia a akcie. Vo vrcholiacom advente tu pripravujeme prisluhovanie Večere Pánovej pre starších, nemocných a imobilných. Bude sa konať v sobotu 21. 12. 2013 o 10:00. I ďalšie stretnutia seniorov, starších členov nášho cirkevného zboru by sme po novom roku radi robili práve na tomto mieste. -jv-

Dorastovo mládežnícky
B O J o P R E Ž I T I E
(SIGORD 2013)

Už po tretí rok sa dorastovo mládežnícky tábor cirkevného zboru konal v zariadení Helianthus na Sigorde. Témou tohto leta bol Boj o prežitie. A občas to tak naozaj vyzeralo! Hneď po príchode na Sigord prekvapilo dorastencov maskované komando, zložené z niekoľkých vedúcich, ktoré vtrhlo do obidvoch autobusov a vyhnalo všetkých účastníkov von.

Po úvodnom programe, ubytovaní a obede nasledovali hry, ktoré boli aj vďaka horúcemu dňu veľmi vyčerpávajúce. A keďže dorastenci mali stále dostatok energie, o polnoci ich vedúci prekvapili nočnou hrou, ktorú v prvý deň naozaj nikto nečakal. Úlohou bolo prejsť niekoľko stanovíšť, na ktorých sa plnili rôzne úlohy. Čo by to však bolo za nočnú hru, keby sa po ceste neobjavili strašidlá? Účastníci sa ukázali ako odvážni a nebojácni, no poniektorým pri nočnej prechádzke tmavým lesom nebolo všetko jedno.

Ako vlastne vyzeral deň na tábore? Všetko sa začalo budíčkom. Ranné rozcvička na tábore nebola aktivitou, ktorá by sa tešila veľkej obľube, no svojich priaznivcov si našla. Mnohí dorastenci sa o nej dozvedeli až na konci tábora.

V ranných témach sme sa naučili ako sa chrániť pred divou zverou - symbol nástrah tohto sveta, a ako správne používať kompas- Bibliu, aby nám ukázal správny smer. Následne sme tému rozoberali v skupinkách. Po obede a oddychu, ktorý mnohí venovali spoločenským hrám rozhovorom, či spánku nasledovala táborová hra. Tá preverila naše pohybové i rozumové schopnosti a zohranosť v skupinke.

Nepochybne medzi najobľúbenejšie a najťažšie hry patrila hra s názvom Medvede. Úlohu medveďou si v tejto hre zahrali vedúci. Dorastenci museli najprv medveďa uspať sérom a následne ho doniesť do hlavnej miestnosti. Účastníci ukázali veľkú silu a odhodlanie. Spolu preniesli niekoľko sto kilogramov ! Samozrejme, ani na tomto tábore nesmela chýbať túra. Obsahovala niekoľko dlhých stúpaní. Cieľom bola lúka, kde sme mali tému, trocha sme si na nej oddýchli a s novými silami sme sa vybrali naspäť. S výnimkou veľkého počtu pavúkov, s ktorými niektoré dievčatá zvádzali dlhé boje, prebiehala túra pokojne.

Čakanie na večeru sme si spríjemnili workshopmi. Na nich sme si mohli zatancovať, učiť sa hrať na hudobný nástroj alebo vyrábať náramky či tričká. Brat farár Velebír s manželkou viedli seminár s názvom Chodenie a manželstvo, ktorý mal vždy veľkú návštevnosť. Večerné programy mali zábavný charakter. Medzi najobľúbenejšie patril tanečný večer. Naše tanečníčky, Henika a Maťka nás naučili choreografiu a potom sa celý večer tancovalo. Pridali sa dokonca aj chlapci, ktorí na začiatku len nesmelo postávali v kúte. Do konca večera boli hviezdami parketu! Obrovský úspech mal aj večer splnených snov s názvom Snívajte s nami. Všetci účastníci tábora mohli svoje sny napísať na papier. Porota nakoniec vybrala dvanásť snov, ktoré sa počas večerného programu zrealizovali. Patrili medzi ne sny ako dlhšia večierka, či bizarnejšie sny ako vozenie sa v kufri, či jazda na kobyle. Celý večer zakončil sen jedného z účastníkov. Všetci vedúci účastníkom zaspievali a zatancovali.

Posledný večer na tábore sa niesol v zábavno-súťažnom duchu. Skupinky sa snažili ostošesť, pretože výhrou bola torta. Vďaka predĺženej večierke sme ešte dlho po programe mohli ostať hore a užívať si posledné chvíle tábora. Celý týždeň ubehol veľmi rýchlo. Ani sme sa nenazdali a už tu bol koniec tábora. Posledný deň nás ešte čakalo veľké upratovanie. Dorastenci poctivo upratovali a ukázali, že aj napriek únave sa dokážu zaprieť a ochotne pomôcť.

Každý tábor je niečím výnimočný. A tento obzvlášť. Aj keď niektoré veci neboli ideálne, cítili sme, že po celý čas bol s nami Pán Boh a že sa o všetko staral. Zažili sme týždeň skvelej zábavy a priateľstva.. Počas celého týždňa na tábore vládla skvelá, až domácka atmosféra. Naučili sme sa, aké dôležité je mať v tomto svete, ktorý je občas naozaj bojom o prežitie dobrých kamarátov, ktorí nás v každej situácií podržia. Zistili sme, že nie sme len spoločenstvo, sme rodina!

Ivana Lovingerová

Detský biblický tábor
HĽADAČI VZÁCNYCH KAMEŇOV
(Mníchovský potok, 2013)

Letné dobrodružstvo

Kto by nemal rád prázdninové dobrodružstvá? Majú ich rady deti, aj dospelí. Spoločne, deti, mládež aj dospelí prežívali jedno z takých dobrodružstiev na detskom biblickom tábore na Mníchovskom potoku. Bolo ich spolu temer sto. Pre niektoré deti bolo dobrodružné už to, že boli na niekoľko dní preč od rodičov. Pre niektorých vedúcich zase bolo odvážnym zážitkom mať na starosti niekoľko detí počas celého tábora.

Hľadači vzácnych kameňov

Hlavnú tému ponúkla prázdninovému dobrodružstvu biblická kniha Nehemiáša. Pod hlavným mottom tábora: „Hľadači vzácnych kameňov“ spolu s poslušným a odvážnym pohárnikom Nehemiášom deti spoznávali Božie pravdy. Témy boli vyjadrené heslami: Odovzdaj sa Bohu, Pracuj pre Boha, Oslavuj Boha, Poslúchaj Božie slovo, Pros o Božie odpustenie.

Dynamické detské piesne pomáhali deťom vyjadriť radosť zo života. Zároveň ich svojimi slovami viedli k poznaniu Pána Boha.

Nehoda na tábore ? ! ?

Viaceré tvorivé aktivity dávali priestor pre rozvoj ich fantázie. No bujnú fantáziu mali aj vedúci, keď v istom momente zahrali pred deťmi malé divadielko. Nebolo by na tom nič mimoriadne, keby hlavný hrdina, detský herec nehral tak dôveryhodne, že sa zranil. Zlomenina, krvácanie a do toho skutočná sanitka so skutočnou lekárkou a záchranármi.

Našťastie sa čoskoro ukázalo, že ide o predstavenie práce záchranárov a že malý pacient sa musí len dobre poumývať od červenej farby. Medzitým ho však pani doktorka odborne ošetrila, obviazala a založila dlahu. Deti si rady vyskúšali niektoré záchranárske úkony aj na gumenej figuríne.

Spolupracovníci

Tohoročný tábor bol zaujímavý aj tým, že po počiatočnom rozmýšľaní a váhaní s prihlasovaním detí sa napokon s prihláškami roztrhlo vrece. Až do posledných chvíľ sa objavovali nové a nové mená v zozname účastníkov. O to viac treba vyzdvihnúť organizáciu a zvládnutie celého programu tábora pod vedením sestry Jelky Petričovej a všetkých skupinkových vedúcich a spolupracovníkov. Tí museli zo seba vydať to najlepšie. Žiadne dieťa nesmelo mať pocit, že je zabudnuté, že sa mu nedostáva niečo dôležité, čo potrebuje – niekedy pohladenie, inokedy odpoveď na otázku, alebo pozornosť v podobe spoločnej hry. Naši mládežníci sa svojej úlohy zhostili veľmi dobre. Rodičia si po skončení tábora mohli vyzdvihnúť deti spokojné, radostné a plné zážitkov. A veríme, že okrem tých zábavných prázdninových aj zážitkov prežitej Božej blízkosti. Vďaka Pánu Bohu za tieto možnosti. Vďaka za každé dieťa i za tých, ktorí sa o ich duchovný rast vedia postarať.

-jv-

Predstavujeme vám:

Ing. František Kostár, člen matkocirkevného presbyterstva.

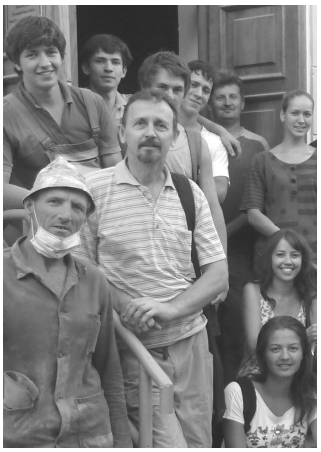

JV: Brat Kostár, pri posledných voľbách ste boli zvolený do funkcie matkocirkevného presbytera. Pri voľbe viacerí mali na mysli Vašu odbornosť a možnosti Vašej služby vo Vašej profesii. Priblížte nám odbor, v ktorom ste doma. Zároveň môžete čitateľom vysvetliť, kde v cirkevnom zbore svoje odborné znalosti uplatňujete:

FK: Maturoval som pred 35. rokmi na Strednej priemyselnej škole stavebnej v Bardejove, po ukončení ktorej som študoval na stavebnej fakulte Vysokej školy technickej v Košiciach, kde som vyštudoval odbor pozemné stavby. Vtedy to bolo tak, že jednotlivé štátne podniky a inštitúcie dávali požiadavky na vysoké školy, v ktorých ponúkali novým absolventom voľné miesta. Tak sa stalo, že som sa po ukončení školy ocitol v štátnom podniku JAS Bardejov na oddelení investičnej výstavby, kde som začal svoju profesijnú kariéru. V tomto podniku som pracoval viac ako 20 rokov a prešiel som rôznymi funkciami a činnosťami investičného procesu. Po revolúcii a privatizácii podniku som istý čas pôsobil ako živnostník v oblasti stavebníctva. V súčasnosti pracujem ako stredoškolský učiteľ na strednej škole v Bardejove, kde učím odborné stavebné predmety.

Pre prácu v matkocirkevnom presbyterstve som bol oslovený v minulom roku, kedy náš cirkevný zbor stál pred náročnou úlohou realizácie stavby zborového domu. Po zvolení do funkcie presbytera je mojou hlavnou úlohou kontrolovať realizované práce na predmetnej stavbe, ich kvalitu a rozsah, ako aj súlad so schválenou projektovou dokumentáciou. Stavbu navštevujem takmer denne a spolu s ďalšími poverenými funkcionármi zboru sa zúčastňujem kontrolných dní na stavbe. Veľmi sa teším z toho, že práca na tejto pre nás významnej stavbe sa nám zatiaľ darí.

Okrem toho náš cirkevný zbor vlastní aj iné, už historické budovy, ktoré čakajú na rekonštrukciu či opravu. Je našou povinnosťou aj o tieto budovy sa postarať, podľa možností zveľadiť a využívať v rámci potrieb celého zboru. V tomto smere vidím svoje uplatnenie.

JV: Okrem odborných vedomostí náš život formujú základné životné hodnoty. Ako vás vychovali vaši rodičia, k čomu vás viedli, aké hodnoty vám vštepovali od malička kým ste sa osamostatnili?

FK: Narodil som sa pred 54 rokmi a v rodnej obci Rokytov sme spolu vyrastali štyria súrodenci. Tak ako ostatné deti aj my sme popri detských hrách a školských povinnostiach museli čo to pomáhať či na poli, okolo domu pri bežných prácach, alebo napásť kravu. Vtedy to bolo bežné. Naučili sme sa rôznym zručnostiam, zodpovednosti aj to, že koláče nie sú bez práce.

Od malička sme boli vychovávaní v kresťanskom duchu. Ako deti sme do kostola chodili s otcom. Cestovali sme do Bardejova autobusom, pretože v tom čase kostol v Rokytove ešte nebol. Tam sme zažívali atmosféru služieb božích a v auditóriu konfirmačné vyučovanie. V máji tohto roka uplynulo 40 rokov kedy som bol konfirmovaný. Medzi hodnoty, ktoré vo svojom živote preferujem patrí skromnosť a zodpovednosť. V tomto duchu sa snažím vychovávať aj svoje deti.

JV: Čo pre vás znamená vaša rodina?

FK: Sme päťčlenná rodina bývajúca už 21 rokov v panelákovom byte v Bardejove. Spolu s manželkou Darinou sme tu vychovali tri deti. Synov Róberta a Patrika a dcéru Lenku. Dnes sú to už dospelí, študujúci mladí ľudia. A čo pre mňa znamenajú? V prvom rade som šťastný, že ich mám a hrdý nato, že sa im v štúdiu darí. Často počúvame, že rodina je základná bunka spoločnosti. Pre mňa je moja rodina zmyslom môjho života, počtom síce malým spoločenstvom ľudí, ale obrovskou motiváciou a inšpiráciou pracovať a žiť pre týchto ľudí. Zároveň je to miesto kde sa každý deň po práci rád vraciam a kde naplno môžem prežívam aj svoj vnútorný duchovný život. V kruhu svojej rodiny som spokojný a šťastný.

JV: Ktoré oblasti práce vnímate ako ťažiskové pre náš zbor? V čom by sme sa v budúcnosti mohli ešte viac snažiť alebo rozvíjať, aby sme ako cirkevný zbor plnili svoje poslanie v našom prostredí?

FK: Ako stredoškolský učiteľ by som za ťažisko práce v zbore v súčasnosti odporučil prácu s deťmi a hlavne s mládežou. Ak je pravdou to, že deti sú našou budúcnosťou, čo určite pravdou je, potom pre túto budúcnosť musíme urobiť čosi naviac. Denne sa pri svojej práci stretávam so žiakmi, ktorým akoby nebolo nič *sväté*. Nemajú problém klamať, podvádzať a nemajú nijaké zábrany používať rôzne vulgarizmy či hanlivé gestá. Ak takýto žiak príde na strednú školu, je už pomerne neskoro s jeho výchovou. Niekde sa stala chyba. Často sa stretávam aj s tým, že rodičia na výchovu týchto detí úplne rezignujú a nespolupracujú so školou pri náprave. Možno niektorí aj z objektívnych dôvodov, pretože pracujú niekde v zahraničí. Deti sú často odkázané samé na seba a vychováva ich prakticky ulica. A práve na tieto deti by sa mala upriamiť naša pozornosť. Prostredníctvom schopných, pre túto prácu nadaných ľudí, ktorých v zbore určite máme, venovať sa týmto tzv. problémovým deťom aj v čase mimo vyučovania a voľných dní o to viac, že náš cirkevný zbor nemá v súčasnosti žiadnu materskú, ani základnú školu.

S bratom presbyterom sa zhováral J. Velebír

Na začiatku služby

(Nová zborová kaplánka Viera Šoltés Tipulová sa predstavuje ...)

Rodinné korene

Myslím si, že mňa nie je potrebné špeciálne predstavovať, keďže som do svojich deviatich rokov bola členom cirkevného zboru Bardejov. Veľmi živo si pamätám, ako prišli moji rodičia domov z konventu. V tom čase sa riešila otázka oddelenia dedín Sveržov a Zlaté od CZ Bardejov. Predsa pre tých, ktorí ma nepoznajú – Pochádzam z dedinky Sveržov, z rodiny Mariana Tipula a Anny rod. Pavlúsovej, kde vládne heslo: „Všetko sa dá, keď sa chce.“ Alebo: „Nehľadá sa dôvod, ale spôsob.“ Svojim spôsobom tieto hesla veľmi formovali a ovplyvnili môj život a život mojich troch súrodencov.

No predovšetkým môj život formoval Pán Ježiš, ktorého som sa učila spoznávať od malička. Už ako päťročná som bola na detskom biblickom tábore v Tatranskej Lomnici. Moji rodičia sa nám deťom snažili dávať všetko zo svojej viery, samozrejme podľa svojich možností a schopností. Pamätám sa, ako sme sa so staršou sestrou Aničkou hrali na kostol.

Kroky k viere a službe

Pri konfirmácii som si veľmi osobne uvedomovala ako sa ma Pán Boh dotýka. Môj konfirmačný verš ma vedie celým mojim životom. Iz 41, 10.... Všetky moje skúsenosti života sú skúsenosťami, kedy konal a koná mocný Boh, ktorému nie je nič nemožné. S manželom Vladimírom som sa spoznala pochopiteľne počas štúdia na EBF UK. Keďže on sa narodil vo farárskej rodine, nedá sa veľmi špecifikovať odkiaľ pochádza. Posledné pôsobisko jeho otca bolo v Hontianskych Moravciach. Tam aj mamka zostala bývať po otcovej smrti.

Manželstvo a rodina

Manželstvo sme uzatvorili 4.10.2008. Manžel pôsobil dva roky v Nitre ako seniorátny kaplán a dva roky ako námestný farár v CZ Plavé Vozokany, Tekovské Lužany a Farná. Tam sa nám narodili naše deti, Eliška (štyri roky) a Šimon (jeden a pol roka). Narodenie každého z nich vnímame ako veľký Boží krok k nám, keďže obe tehotenstva boli veľmi rizikové. Hneď ako nás so Šimonom prepustili z pôrodnice, šli sme k mojim rodičom do Sveržova, aby som sa zotavila po sekcii a aby mohol manžel absolvovať viaceré vyšetrenia. Vôbec sme netušili, že to nebude na pár týždňov. Mali sme zbalený jeden kufor. Asi štyri týždne po narodení syna sme sa dozvedeli manželovu diagnózu, onkologické ochorenie. Ešte sme nestihli rozdýchať to, že nám Boh požehnal zdravé dieťatko a už sme museli riešiť veci diametrálne odlišné. Aj tu mi však znel verš z Iz 41,10. Keď sa nás ľudia pýtajú, ako to všetko zvládame uvedomujem si, že na krídlach orlích sa vznášajú tí, čo len v Boha dúfajú.

Od odhodlania k činom

Po roku manželovej liečby a po mnohých modlitbách sme sa rozhodli, že pôjdem do služby ja. Nechcela som isť slúžiť preto, že musím, že to naša situácia vyžaduje, ale preto, že chcem. Veľa sme sa za to modlili. Vedela som, že to ako dojčiaca matka dvoch detí s onkologickým pacientom nezvládnem sama bez pomoci. 27. júla 2012 som bola ordinovaná vo Vranove nad Topľou. Krátko nato som dostala prípis, že nastupujem ako kaplánka v CZ Bardejov. Sadla som si a plakala. Nebola som si istá, či bratia biskupi dobre zvážili, kam ma to posielajú. Ako ja zvládnem byť kaplánkou v Bardejove? Vírili mi hlavou rôzne myšlienky. Je verejne známe, že v CZ Bardejov je veľa roboty. Manžel ma ale upokojoval slovami: *Veď sme sa modlili, nech sa deje vôľa Božia. Vierka, Boh vie čo robí!...* Dnes viem, že Pán Boh vie, čo robí, keď nás poslal do Bardejova. Sme blízko rodiny, ktorá nám pomáha a stali sme sa súčasťou jednej veľkej rodiny CZ Bardejov.

Byť v službe je pre nás nie zamestnanie, iste aj povolanie, ale hlavne životný štýl, ktorým žije celá naša rodinka. Dvere našej domácnosti sú otvorené pre každého, aj keď možno nie vždy budeme mať uhladený poriadok. Verím, že budeme požehnaním pre ľudí v tomto cirkevnom zbore. Že budeme môcť dávať ďalej to, čo od Pána každý deň prijímame, čo s Ním zažívame. Tešíme sa z toho, že v CZ Bardejov sú možnosti všestranne sa uplatniť, a že naozaj nachádzame pochopenie aj zo strany brata seniora.

Viera Šoltés Tipulová, zborová kaplánka

(Medzititulky – redakcia)

AUDITÓRIUM - STREDISKO PRE DETI A MLÁDEŽ ... A PRÁCE BOLI ZAČATÉ

Blíži sa koniec občianskeho kalendárneho roka a pri jeho bilancovaní, chceme krátkym pohľadom na udalosti posledných šiestich mesiacov priblížiť, čo sme vykonali z našich zámerov pri generálnej oprave Auditória – strediska pre deti a mládež.

Po dvoch rokoch projektových príprav, rokovaní a schvaľovacích konaní bolo 10.07.2013 vydané stavebné povolenie na „Stavebné úpravy auditória ECAV na Slovensku, ul. Dlhy rad 13, Bardejov“. Ukončením tohto procesu príprav a priebežným zhromažďovaním finančných prostriedkov počas celého obdobia z účelovej zbierky a milodarov členov CZ a finančnej podpory Mesta Bardejov sa nám podarilo pripraviť štartovaciu základňu pre samotnú realizáciu stavebných úprav.

AUDITÓRIUM

PREHĽAD FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

ROK	*DRUH*	*PRÍJEM*	*VÝDAJ*	*ZOSTATOK*
Rok 2011	Milodary	7 467,40 €		7 467,40 €
	Zbierka	3 596,50 €		11 063,90 €
	Dotácia Mesta Bardejov	10 000,00 €		21 063,90 €
	Výdaje		11 260,67 €	9 803,23 €
	Zostatok k 31.12.2011			**9 803,23 €**
Rok 2012	Milodary	8 459,50 €		18 262,73 €
	Zbierka	2 954,00 €		21 216,73 €
	Výdaje		205,92 €	21 010,81 €
	Zostatok k 31.12.2012			**21 010,81 €**
Rok 2013	Milodary	7 490,00 €		28 500,81 €
	Výdavky		3 498,26 €	25 002,55 €
	Disponibilný zostatok k 15.12.2013			**25 002,55 €**

Generálna oprava Auditória začali dňa 18. júla 2013. V priebehu štyroch mesiacov boli vykonané tieto práce :

- Premiestnenie nábytku z Auditória do novej modlitebne na Vinbargu a celkové vypratanie budovy,
- Demontáž elektrického kúrenia, elektroinštalácie a zariaďovacích predmetov,
- Búracie práce stropu, priečok, komína, schodiska, podlahových konštrukcií, obvodového sokla a vývoz vybúraných hmôt na skládky,
- Statické podchytenie základov obvodového muriva na severnej a východnej strane starej časti budovy – vybúraním, podbetónovaním a podmurovaním v 3 etapách,
- Vodorovná hydroizolácia obvodových múrov celej starej časti Auditória,
- Premiestnenie elektrických rozvádzačov zo steny budovy do vedľajšieho terénu, s premiestnením merania a novým prepojením s hlavným elektrickým rozvádzačom v budove.

Skoro všetky práce, s výnimkou odborných elektroinštalačných zásahov boli vykonané svojpomocne. Členovia nášho zboru odpracovali v tomto roku pri opravných prácach 2 865 brigádnických hodín. Práce boli vykonané v dvoch trojdňových veľkých brigádach, niekoľkých sobotných celodenných brigádach a ostatné práce sa konali počas pracovného týždňa v poobedňajších, či podvečerných hodinách. Za celé obdobie bolo organizovaných 42 brigád, na ktorých sa zúčastnilo 146 členov nášho CZ, 8 členov iných CZ a 2 iného vierovyznania.

AUDITÓRIUM - VYHODNOTENIE BRIGÁD V ROKU 2013

Bardejov (Mihaľov, Janovce, Kobyly)

Číslo	Priezvisko a meno	Počet brigád	Odpracované hodiny
1	VOĽANSKÝ Jozef	34	151,50
2	FOĽTA Jaroslav	29	150,75
3	ŠIMA Marián ml.	20	121,50
4	KOLESÁR Marek	18	114,25
5	FOĽTA Daniel	22	114,00
6	HANKOVSKÝ Ľuboš	21	105,75
7	KOSTÁR František	22	100,00
8	FOĽTA Samuel	19	91,50
9	VOĽANSKÝ Juraj	19	86,25
10	VOĽANSKÝ Martin	12	64,75
11	TOMAŠKO Ján	11	63,50
12	VELEBÍR Ján ml.	8	50,25
13	HARIŇ Marek	10	47,75
14	HANKOVSKÝ Miroslav	7	46,50
15	HANKOVSKÝ Martin	10	41,00
16	ŠIMOVÁ Martina	8	39,25
17	KLIMEK Milan	8	38,25
18	GERMAN Adam	5	29,00
19	ANTONY Viliam	8	29,00
20	VELEBÍR Ján st.	6	28,50
21	VELEBÍR Adam	7	28,25
22	VELEBÍR Samuel	4	25,00
23	KLIMEK Jaroslav	3	22,75
24	ŠOTH Filip	4	22,25
25	ŠELONGOVÁ Slávka	5	21,25
26	MARTIČEK Ján	4	20,50
27	ŠOTH Jakub	3	17,75
28	VANTA Andrej	3	15,50
29	BOGOĽOVÁ Valika	2	12,50
30	ŠPYRLOVÁ Karin	3	12,25
31	SOBEK Miroslav	2	12,00
32	HANKOVSKÁ Jana	3	11,75
33	EŠTOKOVÁ Viera	2	11,25
34	BALOC Ján	3	11,00
35	IVAN Marek	2	11,00
36	RYBÁR František	2	10,50
37	POLČA Milan st.	2	10,50
38	EŠTOK Marek	3	10,50
39	KRUKÁR Ján	2	9,75
40	SOROKOVÁ Simona	2	9,50
41	HARIŇOVÁ Michaela	3	9,25
42	RYBÁR Juraj	2	9,00
43	GAJDOŠ Ľubo	2	8,50
44	GAJDOŠ Samuel	2	8,50

Lukavica

Číslo	Priezvisko a meno	Počet brigád	Odpracované hodiny
1	SABOL Ján	8	51,00
2	HAVÍR Milan	5	27,00
3	VOĽANSKÝ Andrej	4	14,50
4	HANKOVSKÝ Stanislav	2	13,25
5	HRIVNIAKOVÁ Kristína	4	13,00
6	MARTIČKOVÁ Andrea	2	10,00
7	PETRIČ Ján	1	8,00
8	KOTUĽA Andrej	1	8,00
9	HANKOVSKÝ Emil	2	7,50
10	KATUŠINOVÁ Anna	1	7,50
11	HANKOVSKÝ Adam	1	7,50
12	MARTIČKOVÁ Anna	1	7,00
13	RIZNER Ján	1	7,00
14	HRIVNIAK Lukáš	1	7,00
15	VOĽANSKÝ Daniel	1	6,50
16	MARTIČEK Peter	1	6,50
17	VOĽANSKÝ Dušan	2	6,00
18	MARTIČKOVÁ Jana	2	5,00
19	HRIVŇÁK Milan	1	4,00
20	KOTUĽA Andrej	1	4,00
21	KATUŠIN Ján	1	3,50
22	BANASOVÁ Milada	1	3,00
23	MARTIČKOVÁ Martina	1	2,00
24	VOĽANSKÝ Andrej	1	2,00
	SPOLU		**230,75**

Vyšná a Nižná Voľa

1	EVIN Jaroslav	6	31,50
2	GREGA Ján	1	8,50
3	JANKUV Miloš	1	7,00
4	DZURIŠINOVÁ Nikola	1	5,50
5	BREHUV Lukáš	1	5,00
6	BOGUSKÝ Matúš	1	5,00
7	ONDKANIN Andrej	1	5,00
8	KOŠŠA David	1	4,50
9	ŠOLTÝS Ján	1	3,50
10	HOLPIT Milan	1	3,50
11	ADAMONDY Andrej	1	3,00
	SPOLU		**82,00**

Mokroluh

1	BOMBA Pavel	6	33,00
2	BASARIK Jaroslav	3	18,50
3	MACEJOVÁ Lenka	3	17,00
4	BASARIK Václav	3	16,00
5	BASARIK Slavomír	2	9,50

45	GAJDOŠOVÁ Eva	2	8,50
46	GAJDOŠOVÁ Mirka	2	8,50
47	ILDŽA Andrej	2	8,50
48	EŠTOK Tibor	2	8,00
49	HUĎA Marek	1	7,50
50	ANDREJČÁK Peter	2	7,50
51	ŠELONGOVÁ Andrea	2	7,00
52	HAVÍR Jozef	2	7,00
53	DEMČKO Peter	1	6,50
54	REMETA Dušan	1	6,00
55	KLIMEK Juraj	1	6,00
56	ČIKOŠOVÁ-PAV. Kristína	1	6,00
57	KUNST Milan	1	5,50
58	ŠANDALA Adrian	1	5,00
59	ŠANDALA Štefan	1	5,00
60	SOBEK Slavomír	1	5,00
61	POLČA Milan	1	5,00
62	PORUBSKÝ Ľuboš	1	5,00
63	RATVAJSKÁ Slávka	1	5,00
64	BUKOVINSKÝ David	1	4,75
65	ŠVAČOVÁ Mária	1	4,75
66	PLASKOŇOVÁ Barbora	2	4,50
67	KENDROVÁ Viktória	1	4,50
68	PISARČÍKOVÁ Miriam	1	4,25
69	VASILIŠINOVÁ Ivana	1	4,00
70	KOSTOVÁ Natália	2	4,00
71	KUCHARIK Peter	1	4,00
72	PORUBSKÁ Simona	1	4,00
73	PAVLIŠÁK Pavol	1	4,00
74	GERMANOVÁ Soňa	1	4,00
75	TIPUL Peter	1	4,00
76	LUKAČOVÁ Zuzana	1	4,00
77	ANDREJČÁKOVÁ Ľubka	1	3,50
78	ANTONYOVÁ Henrieta	1	3,50
79	VOĽANSKÝ Peter	1	3,50
80	PROKOPOVÁ Alica	1	3,50
81	BOGUSKÝ Daniel	1	3,50
82	KATUŠČÁK Milan	1	3,50
83	ILDŽA Maroš	1	3,50
84	PANGRÁCOVÁ Lenka	1	3,00
85	GAJDOŠ Martin	1	3,00
86	VOĽANSKÝ Peter	1	3,00
87	NOVICKÁ Stanislava	1	2,75
88	ŠELLONGOVÁ Janka	1	2,50
89	SCHADER Kamil	1	2,50
90	VOĽANSKÝ Juraj ml.	1	2,00
91	ONDIS Marek	1	2,00
92	RYBÁR Ján	1	2,00
93	PASCHALIS Emmanouil D.	1	2,00
94	RYBÁR Ľuboš	1	0,50
	SPOLU BARDEJOV		**2081,25**

6	ADAMUŠČÍN Cyril	1	8,00
7	PANGRÁC Adam	1	7,50
8	BASARIK Michal	2	6,00
9	BASARIK Stanislav	2	6,00
10	BOGOĽ Peter	1	4,00
11	KLIMEK Martin	1	3,50
12	GOČ Jozef	1	3,50
13	BASARIK Jozef ml.	1	3,50
14	BASARIK Marek	1	3,50
15	BASARIK Jozef	1	2,00
16	PETRIČ Pavol	1	4,00
	SPOLU MOKROLUH		**145,50**

Rokytov

1	STAŠOVÁ Mária	1	5,00
2	PANGRÁC-PITER Milan	1	2,50
	SPOLU		**7,50**

Zlaté

1	PAVLUS Daniel	7	40,50
2	PAVLUSOVÁ Ľubica	6	32,00
3	PAVLUSOVÁ Miroslava	3	18,75
4	GREGA Samuel	2	8,75
5	PANGRÁC-PITER Maroš	1	4,50
6	PAVLUS Ján	1	3,50
7	KLIMEK Ján	1	3,00
	SPOLU		**111,00**

Abrahamovce

1	KMECIKOVÁ Miriama	1	3,00
	SPOLU		**3,00**

Stebník

1	RATVAJ Marek	2	13,00
	SPOLU		**13,00**

Organizačné a administratívne práce

1	Foľta Jaroslav - príprava brigád	48,00
	- záznamy	35,00
	- jednania	14,00
	Spolu	**97,00**
2	Hankovský Ľuboš - súpis prác	
3	Benková Anna	
	Spolu	**50,00**
4	Kostár František-stevbný denník	34,00
	- jednania	4,00
	Spolu	**38,00**
5	Voľanský Jozef - jednania	**2,00**
6	Velebír Ján - jednania	**4,00**
	SPOLU	**191,00**

Brigádnické hodiny - rok 2013 : 2865

Svojpomocné práce vykonané našimi spolubratmi a spolusestrami predstavujú obrovskú úsporu finančných prostriedkov, ktoré by sme inak museli dlhodobo zhromažďovať, aby sa vôbec takýto objem

prác mohol urobiť. Aby sme mali jasnú predstavu o týchto hodnotách urobili sme súpis všetkých doterajších vykonaných prác v smerných cenníkových

cenách stavebných prác. Výsledok je jednak ohromujúci, ale predovšetkým radostný a potešujúci. Celkový objem vykonaných prác predstavuje hodnotu – 55 303,- €, z čoho náklady na materiál, služby, stroje a zariadenia, ktoré boli uhradené na základe faktúr sú 3 500,- €. Hodnota svojpomocných prác vrátane sponzorskej podpory a výpomoci je 51 803,- €.

Uvedené skutočnosti jasne ukazujú, aké obrovské hodnoty dokážeme vytvoriť, keď s ochotou a v jednote za spoločným cieľom dokážeme obetovať kúsok seba, svojho času, svojich schopností a v Božom mene odovzdáme niečo aj pre druhých. V tomto prípade sú to naši bratia a sestry, a to najmä mladí ľudia, deti a budúce generácie, pre koho chceme pripraviť lepšie podmienky pre stretnutia, pre ich výchovu,

vzdelávanie a budovanie spoločenstva Božieho ľudu.

Ďakujeme každému z Vás, ktorý pochopil dôležitosť Božieho plánu s nami aj v týchto záležitostiach nášho pozemského života. Ďakujeme za vykonanú prácu, za ochotu, oduševnenie, vytrvalosť a úsilie všetkým, ktorí ste sa zúčastnili brigád, aj tým ktorí ste účastníkom brigád svojou podporou umožnili sa ich zúčastniť a každému, kto prejavil úprimný záujem o toto dielo. Čaká nás ešte veľa práce a každá ochotná ruka bude vždy vítaná. Zvlášť sa chceme poďakovať našim mladým spolubratom a spolusestrám z dorastu a mládeže, ktorí neváhali obetovať svoj prázdninový čas a odpracovali podstatnú časť brigádnických prác. Radostnou skúsenosťou je pomoc mladých členov CZ Zlaté, ktorí sa pravidelne zúčastňovali brigád a najmenej šiestich brigádnikov z iných cirkví, za čo im srdečne aj touto cestou ďakujeme.

Veríme, že aj v nadchádzajúcom roku 2014 si budeme vzájomnou oporou a k tým, ktorí pomáhali a pomáhajú sa pridajú ďalší. Pozývame Vás opäť k týmto prácam a k spoločnému rozvíjaniu príležitostí, ktoré nám Pán Boh dáva.

Predsedníctvo CZ

Cez rozbitý svet

Tvrdé chodníky z kameňa
a vŕzgajúce drevené mosty.
Kráčať po nich je odmena.
Rozhýbať tvrdé kosti.

Sto ľudí vraj sto chutí má,
a preto s novým ránom
si správnu cestu vyberá,
kto vykročiť chce s Pánom.

Hoc tvrdá je a láme kosti,
dôvodov pre plač na nej niet.
Môžeš ju zdolať bez starostí.
Keď po nej kráčaš, lepíš svet.

Janka Martičková

Z histórie zboru

Život a pôsobenie Jakuba Zablera (1639 – 1709)

v kontexte nábožensko-politických udalostí

„Podstatou dejín je zmena, jedine v pohybe, akokoľvek bolestný je život.“ J. Burckhardt

V roku 1639 sa v Bardejove rodičom, mešťanovi Jakubovi Zablerovi a Margarete rod. Emericiovej narodil syn, ktorému po otcovi dali meno Jakub. Prichádza na svet v nepokojnom čase, kedy je celá Európa zmietaná tridsaťročnou vojnou, v ktorej sa stavovský boj mieša so zápasom o vieru. Tento náboženský a zároveň politický konflikt, ktorý pustoší Európu, definitívne utíchne až v roku 1648 – podpísaním Westfálskeho mieru. Kým Európa vstupuje do novej etapy dejín, mladý Jakub trávi bezstarostné roky detstva vrelým záujmom o vedu a aktívnym štúdiom jazykov pod vedením učiteľov Martina Pfeiffera pôsobiaceho v Bardejove a M. Jána Bühringera v Prešove. V roku 1652 ako trinásťročný nadaný mladík odchádza z Bardejova, ako to uvádza pedagóg Ján Rezík, najskôr do obce Liska nad Bodrogom a odtiaľ neskôr do Blatného Potoka s jediným cieľom, a to osvojiť si maďarský jazyk.

Na domácej politickej scéne zatiaľ v apríli roku 1657, zomiera panovník z rodu Habsburgovcov, Ferdinand III. a na uprázdnený trón nastupuje jeho syn Leopold I., predurčený k vojnovým činom. Avšak ako sa neskôr ukáže, bude to práve jeho vláda, ktorá vtisne pečať jednej z najsmutnejších etáp dejín protestantizmu. Už rok po jeho nástupe na trón dochádza k tomu, že zákonné články Lineckého mieru[1] sú vyhlásené za neplatné a ani zasadanie posledného zákonného snemu v Bratislave (Prešporku), v roku 1662, neprinesie evanjelikom požadované výsledky.[2]

Jakub Zabler sa v tomto období aj naďalej výlučne venuje štúdiu, pričom tento jeho zápal si všímajú aj jeho učitelia na bardejovskej škole, na základe odporúčaní ktorých, v roku 1659 odchádza na univerzitu v Jene. Medzi profesormi, ktorí v tom čase na univerzite pôsobia možno nájsť také osobnosti, ako Kristián Chemnitz či Ján Ernest Gerhard, pod vplyvom ktorých Zabler už v roku 1660 vydáva svoje dielo – *„Akademické cvičenie o Kristovej osobe“* (Exercitium Academicum de Persona Christi).

V Uhorsku sa zatiaľ formujúca katolícka šľachta a duchovenstvo stavia na odpor proti vojenskej politike a vzrastajúcej moci Viedenského dvora a vo veľmi krátkom čase začína byť ich hlavnou prioritou zbaviť Uhorsko vlády Habsburgovcov. Neoprávnené uzatvorenie mieru panovníka Leopolda I. s Osmanskou ríšou vo Vasvári, bez vedomia uhorského snemu vyvolalo pobúrenie, ktoré nakoniec vedie k vypuknutiu Veseléniho sprisahania. Cisár Leopold I., ale toto sprisahanie využíva na obvinenie a konečné zúčtovanie s protestantmi. Práve v čase týchto búrlivých udalostí sa Jakub Zabler vracia späť do vlasti, aby v roku 1664 v rodnom meste prijal ponúkané miesto konrektora bardejovskej školy. V roku 1665 je superintendentom Wagnerom ordinovaný za kaplána vo svojom rodisku, kde sa po krátkom čase stáva aj farárom. Nasledujúce roky trávi vzorným plnením si povinností bardejovského farára a v apríli roku 1670 je mu dopriate radovať sa z narodenia syna Jakuba[3].

Avšak rodinné šťastie prerušili udalosti nasledujúcich rokov (1671 – 1681), ktoré sú do našej histórie neslávne zapísané konaním bratislavských (prešporských) súdov. Evanjelickí farári a učitelia boli v tomto období veľkého prenasledovania obvinení vo vykonštruovaných procesoch z ťažkých zločinov. Počas tohto prenasledovania „stratila evanjelická cirkev v Uhorsku hneď troch superintendentov (Kalinka, Tarnóci, Zábojník)[4], ktorí museli odísť do vyhnanstva“. Rozsudok nad duchovnými, vynesený mimoriadnym súdom zasadajúcim v Bratislave (Prešporku) v rokoch 1673 a 1674, znamenal aj pre v tom čase 35- ročného bardejovského farára Zablera nútený odchod do vyhnanstva. Trvalo dlhých osem rokov, kým znova prekročil bránu rodného mesta.

Vracia sa krátko po prijatí šoproňských zákonných článkov XXV. a XXVI. z konca roku 1681, ktoré deklarovali náboženskú slobodu a potvrdzovali navrátenie odobratých kostolov (XXVI/1681). Protestantské obyvateľstvo, ale nebolo ochotné vyrovnať sa so stratou svojich pozícií, a preto rozhodnutia Šoproňského uhorského snemu nakoniec neprijíma, a naďalej pokračuje vo výdatnej podpore, v tom čase prebiehajúceho, Thökölyho povstania.

Pre bardejovského rodáka sa prelomovým stáva rok 1685, v ktorom s neudržateľne blížiacim sa koncom stavovského povstania Imricha Thökölyho preberá úrad superintendenta po košickom predchodcovi Filipovi Heutschovi. Zaujímavosťou je, že dňa 28. júna 1687 v pozícii jediného žijúceho superintendenta ordinuje v Bardejove do

---

[1] Linecký mier – bol podpísaný 24. augusta 1645 medzi panovníkom Ferdinandom III. a veliteľom povstalcov Jurajom I. Rákocim. Zaručoval slobodu vyznania pre poddaných, amnestiu, prinavrátenie odobratých kostolov evanjelikom a navrátenie majetkov ich zákonným majiteľom. VESELÝ, D. 1998. *Dejiny kresťanstva a reformácie na Slovensku.* Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2008, s. 75.

[2] Evanjelická a. v. cirkev sa tu márne domáhala dodržiavania náboženskej slobody, či navrátenia kostolov. Zároveň na tomto sneme dochádza k zrušeniu označenia „protestantské stavy“ – išlo o pomenovanie priznané evanjelikom po mieri v Linci, na sneme v Bratislave (r. 1646/7).

[3] Jakub Zabler (1670 – 1753) – kňaz, spisovateľ, učiteľ. V roku 1694 je v rodnom Bardejove vysvätený za evanjelického kňaza. Ako farár v Bardejove istý čas aj pôsobil, v r. 1699 bol, ale spolu s otcom počas prenasledovania z Bardejova vyhnaný; od roku 1701 pôsobí ako farár v Banskej Štiavnici a do Bardejova sa opäť vracia v rozmedzí rokov 1711 – 1714. Zomrel ako farár v Banskej Štiavnici v roku 1753.

[4] Joachim Kalinka - v r. 1678 sa dostáva do vyhnanstva a v tomto roku v Žitave aj umiera; Martin Tarnóci - v 17. storočí bol posledným superintendentom prešporskej, nitrianskej a tekovskej stolice. Zomrel v Blatnici v r. 1685; Juraj Zábojník - v r. 1671 je na príkaz arcibiskupa Szelepcsényiho vyhnaný z fary, no i napriek tomu si neprestáva plniť povinnosti vyplývajúce z jeho úradu. Svoj život dožil v Krupine, kde v r.1672 zomiera.

kňazského stavu aj známeho Daniela Krmana ml., ktorý už o pár rokov neskôr bude rovnako zastávať úrad superintendenta. Rok 1687 sa nám, ale zároveň spája aj s vyvrcholením predošlého tragického obdobia. Súdom v Prešove bolo totiž popravených 24 evanjelických mešťanov a zemanov, čo učebnice dejepisu označujú pod názvom Prešovské jatky. V tomto roku zároveň dochádza aj k uznaniu dedičného práva Habsburgovcov na uhorský trón.

Na sklonku 17. storočia, v roku 1691, vydáva panovník Leopold I. tzv. Explanatio Leopoldina, ktoré je vysvetlením zákonov protestantských cirkví. Evanjelická a. v. cirkev mala na jeho základe bezprávne postavenie, čo sa pochopiteľne odrazilo aj na vnútrocirkevnom živote a jeho ďalšom vývine. Po ďalšom veľkom prenasledovaní sa Jakub Zabler v júni roku 1699, tentoraz aj spoločne so synom, znova ocitá vo vyhnanstve z Bardejova a je donútení ukrývať sa pred útokmi zo strany svojich nepriateľov v Šarišskej a Spišskej stolici, no i napriek nepriaznivej situácii naďalej tajne plní povinnosti vyplývajúce z jeho úradu a ordinuje nových duchovných. Tento stav trvá až do roku 1703 – teda do začiatku vystúpenia veliteľa kurucov, kniežaťa Františka II. Rákocziho. Po rokoch strávených v ústraní sa znova môže slobodne vrátiť do Bardejova, aby sa verejne ujal svojej služby.

Ako v tej dobe jediný žijúci superintendent je v roku 1704 účastníkom cerovskej synody. Doktor Ján Petrík k udalostiam tohto roku uvádza: „keď sa po roku 1704 ukázal zásvit náboženskej slobody, driemajúce sily sa prebudili a evanjelici na mnohých miestach ukázali ešte dosť sily, ducha aj smelosť reštaurovať bohoslužobný a cirkevný život“, a ako ďalej dodáva, „ešte v tom istom roku (1704) boli k dosavádnemu jedinému biskupovi (J. Záblerovi) vyvolení dvaja noví, a to Štefan Pilárik, farár bansko-štiavnický, a Ondrej Bodó, farár štítnický, a roku 1706 na západe jeden ďalší, a to Daniel Krman, farár žilinský, horlivý prívrženec Rákoczyho“.

Pre evanjelickú a.v. cirkev ako i pre Jakuba Zablera je dôležitý aj rok 1707 – rok konania Ružomberskej synody, ktorej predsedal na základe Krmanovho návrhu práve superintendent Jakub Zabler. Ružomberská synoda stála pred zodpovednou úlohou obnoviť cirkevný a bohoslužobný život, ako i zreformovať rozvrátenú cirkevnú správu. Hneď na úvod prichádza Jakub Zabler s návrhom pripomenúť význam Symbolických kníh, s čím súhlasil i horlivý biskup Krman, ktorý sa prísahou na Symbolické knihy snažil dosiahnuť, aby sa vtedajší reprezentanti pietizmu odriekli bludného učenia. S menom Zabler sa v súvislosti so synodou spája aj schválenie latinského predhovoru k agende zostavenej Danielom Krmanom, ako to sám biskup poznamenáva vo svojom cestovnom denníku. I napriek neskoršiemu anulovaniu synody a vyhláseniu neplatnosti jej uznesení (r.1715), „samotná cirkev sa k nim vždy priznávala, lebo v jej dejinách sa uzavretia synody ukázali v tom najkrajšom svetle“.

Život a pôsobenie Jakuba Zablera je zasadené do obdobia, v ktorom politika a náboženstvo idú ruka v ruke. Obdobia, ktoré je obrazom plným vojnových útrap a peripetií, občianskych konfliktov, stavovských povstaní a ukrutností páchaných na členoch nekatolíckych konfesií. Jakub Zabler sa však ani napriek početným životným prekážkam nikdy nevzdával a neklesal v pevnej viere a nádeji na lepšiu a radostnejšiu budúcnosť. Svoj beh života napokon dokonal dňa 28. apríla roku 1709, vo veku 70 rokov, pričom ako spomína Ján Drobný, počas svojho úradovania vysvätil úctyhodných 188 kňazov.

Zuzana Poláková, študentka EBF UK

Vianočný dar pre Bardejov

Po vynaložení veľkého úsilia sa podarilo niekoľkým nadšencom zaštíteným Slovenskou národnou knižnicou (SNK) realizovať nové faximilné vydanie vzácneho Bardejovského katechizmu – prvej knihy vytlačenej v našej reči na území Uhorska. Katechizmus vytlačil v roku 1581 bardejovský tlačiar D. Guttgesell. Slávnostnú prezentáciu vzácneho diela pripravujeme v spolupráci s mestom na koniec januára 2014.

Z listu docenta Miloša Kovačku, spoluorganizátora tejto akcie:

Vážení predstavitelia staroslávneho Bardejova!

Bardejovský katechizmus je národnou a duchovnou vecou celého Slovenska: je to najstaršia známa slovenská kniha vytlačená na slovenskom území. Viem o tom, že v Bardejove ste na to nesmierne hrdí a vďačne v spolupráci so SNK pripravíte slávnosť, ktorá sa uskutoční vo Vašom meste tak na počesť Vašich veľkých predchodcov a ich diela, ako aj kultivovaný prejav úcty voči národnému kultúrnemu a duchovnému dedičstvu Slovenska. Verím, že echo bardejovskej slávnosti bude dobrým slovom i hlasom, ktorý bude počuť a vnímať nielen celé kultúrne Slovensko, slovenské kresťanstvo, ale i kultúra a duchovnosť v zahraničí, a to aj ako pozdrav nadchádzajúcemu 500. výročiu Reformácie.

S úctou Vás pozdravujem

Miloš Kovačka

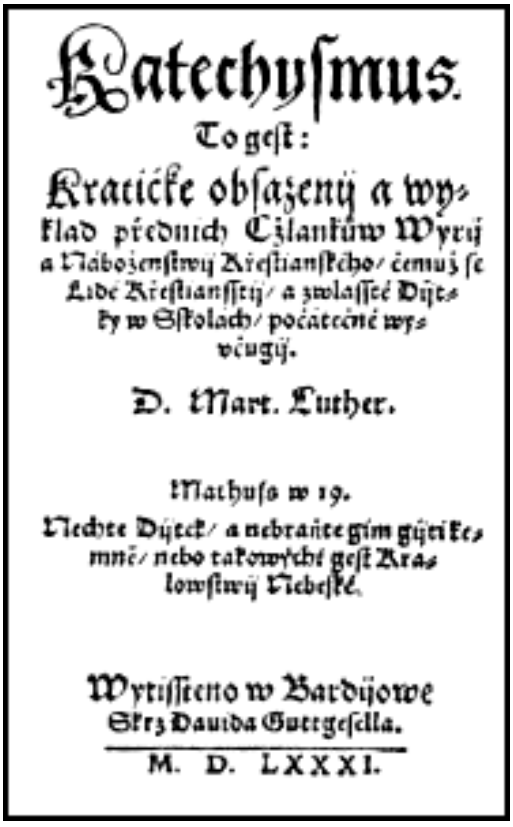
Katechysmus.
To gest:
Kratičke obsazený a wyklad předních Cžlanků Wyrij a Náboženstwij Křesťanského/ čemuž se Lidé Křesťanstij/ a zwlaště Dětij w Skolách/ počátečně wyučugij.
D. Mart. Luther.
Mathuš w 19.
Nechte Děcek/ a nebraňte gim gjti k mně/ nebo takowých gest Kralowstwij Nebeské.
Wytisstěno w Bardějowě Skrz Dauida Guttgesella.
M. D. LXXXI.

Okienko do Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Bardejov

Jún - November 2013
Pokrstení

Nina Fellegiová, Rokytov
Ela Čorbová, Nižná Voľa
Nikola Fignárová, Bardejov
Janko Pangrác-Piter, Bardejov
Viktória Hrabčáková, Lukavica
Juraj Polča, Janovce
Mathias Vanta, Bardejov
Katarína Dorinová, Bardejov
Laura Hannah Mayrhauser, Bardejov
Kristián Gajdoš, Bardejov
Lukáš Sopko, Praha

Barbora Bišková, Bardejov
Jessika Maňková, Bardejov
Marek Špyrla, Bardejov
Sofia Ileková, Mokroluh
Šimon Adamuščin, Bardejov - Mihaľov
Karin Voľanská, Lukavica
Amália Basaríková, Mokroluh
Jozef Gabuča, Bardejov
Andreas Potičný, Haag
Viktória Židišinová, Bardejov

Ako teraz narodené nemluvňatá túžte po duchovnom čistom mlieku , aby ste ním rástli na spasenie, keďže ste už okúsili, že Pán je dobrý. 1. list Petra 2,2-3

Sobášení

Rastislav Adamuščin a Zdenka Glembová
Marián Bondra a Petronela Vantová
Josef Albertus Van Biljon a Martina Vantová
Slavomír Matys a Aneta Baranová
Michal Mašľar a Lenka Katušinová
Martin Havir a Miroslava Jankuvová
Dávid Schader a Barbora Pavlišáková
Peter Eštok a Natália Šandorová
Peter Smutniak a Viera Bogoľová
Ľubomír Adamuv a Dominika Svjanteková
Gary Coton a Lenka Almášiová
Miloš Martiček a Jana Ondiková

Peter Sydlovský a Petronela Divaldová
Ján Sulín a Katarína Hrivňáková
Slavomír Tumidaj a Zuzana Klimeková
Emmanouil Dimitrios Paschalis a Silvia Paschalis Antony, rod. Antonyová
Radoslav Balog a Zuzana Kašinová
Peter Pribitný a Mária Kmecová
Ján Varhoľ a Andrea Vantová
Miroslav Brenišin a Ľubica Birková
Ľuboš Rybár a Zuzana Krajňáková
Peter Popjak a Lenka Skarupová

Manželstvo všetci majte v úcte .... List Židom 13,4

Pochovaní

Milan Porubský, 52 r., Bardejov
Ján Pangrác-Piter, 64 r., Rokytov
Andrej Popjak, 52 r., Bardejov
Marta Nováková, rod. Kunstová, 80 r., Bardejov
Katarína Králová, rod. Breuerová, 80 r., Košice
Ján German, 69 r., Bardejov
Anna Pangrácová, rod. Pangrácová, 99 r., Rokytov
Anna Foľtová, rod. Vajdová, 67 r., Bardejov
Ján Guľa, 40 r., Vyšná Voľa

Ján Sobek, 64 r., Bardejov
Juraj Paľa, 78 r., Bardejov
Andrej Marinko, 80 r., Bardejov
Jaroslav Gybeľ, 52 r., Mihaľov
Ján Dzurišin, 63 r., Vyšná Voľa
Ján Hudec, 63 r., Bardejov
Zuzana Nováková, rod. Pangrácová, 80 r., Rokytov

Som presvedčený, že ani smrť ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomné ani budúce veci ... nebudú nás môcť odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi. List Rímskym 8,38-39

Po službách Božích na 4. adventnú nedeľu si môžete v kostole v Bardejove zakúpiť knihy z predajne sestry V. Eštokovej a Evanjelizačného strediska EVS v Prešove.

Na vydanie Bardejovského Prameňa prispeli:
Jún – November 2013

1,– €	Bardejov – s.Kimáková, r.Klimeková, r.Potanovičová
2,– €	Bardejov - br.Benka, s.Compľáková, s.Mihoková, 2 x s.Pangrácová, br.Gdovin, r.Banasová, r.Izáková, r.Nováková, r.Porubská; Zborov – br.Hažer
3,– €	Bardejov – r.Mindžálová, r.Petričová, r.Šellongová; V.Voľa – r.Roguľová
4,– €	Bardejov – s.Gregová, s.Klimeková, s.Tipulová, r.Adamuščinová, r.Nováková, r.Petrušová; Mihaľov – s.Gibeľová; Mokroluh – r.Stašová
5,– €	Bardejov – s.Hudáková, s.Szilágyová, s.Šatanková, r.Bukovinská, r.Drobniaková, r.Eštoková, r.Fignárová, r.Nahalková; BNVes – r.Ivanová; Lukavica – s.Hrivniaková, br.Vanta, manž. Van Biljonoví, r.Katušinová, r.Martičková, r.Sabolová; Mokroluh – s. Dzuriková, br.Pangrác, r.Baranová, r.Macejová
6,– €	Bardejov – r.Fuchsová, r.Gočová
7,– €	Bardejov – s.Kovaľová
8,– €	Bardejov – s.Lövingerová, s.Novická, r.Švačová
10,– €	Bardejov – s.Harvilková, s.Pangrácová, br.Benka, manž.Pangrácoví, Bohu známa rodina, r.Dorinová, r.Hnatová, 2x r.Klimeková, r.Paľová, 2x r.Rybárová, r.Sobeková, r.Virgalová; BNVes – r.Vantová; Janovce – r.Ildžová; Lukavica – s.Vantová, s.Voľanská, r.Martičková; Mihaľov – manž.Adamuščinoví; Mokroluh – r.Klimeková; V.Voľa – r.Dzurišinová, r.Evinová
12,– €	Bardejov – s.Mačejovská
20,– €	Bardejov – s. Porubská, r.Germanová, r.Hlavinková; V.Voľa – r.Guľová
25,– €	Bardejov – r.Sobeková
30,– €	Bardejov – r.Foľtová
50,– €	Bardejov – r.Marinková
634,– €	**Spolu**

V piatok a sobotu 20. a 21. XII 2013 Vás pozývame zapojiť sa do charitatívnej akcie: Saleziánske kilo. V predajniach siete Makos (OD Centrum, Vinbarg, AB, Medic Park, Družba) môžete zo svojho nákupu odovzdať potraviny na podporu sociálne slabších rodín. Akciu organizujú v spolupráci rímskokatolícka, gréckokatolícka a evanjelická cirkev a.v.

Saleziánske Kilo

Daruj niečo zo svojho nákupu rodinám v núdzi.

V spolupráci s RKFÚ sv. Egídia, ECAV a Gréckokatolíckou cirkvou.

Zbierka sa uskutoční **20. a 21.decembra 2013** v predajniach **Makos OD Centrum, Vinbarg, AB-čko, Medic park a Družba** počas otváracích hodín.

Advent a Vianoce 2013

Modl. stretnutie s VP ***21.12.2013*** ***(sobota)***	**10:00 hod.** **16:30 hod.** **18:00 hod.**	***Bardejov, VP pre seniorov na Vinbargu*** ***VP Lukavica, Mokroluh*** ***VP Vyšná Voľa, Rokytov***
4. adventná nedeľa ***22.12.2013***	**9:00 hod.** **10:30 hod.** **10:30 hod.** **17:00 hod.**	***SB Bardejov, Lukavica, Mokroluh*** ***VP Bardejov*** ***SB Rokytov, Vyšná Voľa*** ***Večera Pánova Bardejov - kostol***
Štedrý večer (utorok) ***24.12.2013***	**15:30 hod.** **17:00 hod.**	***SB Bardejov, Rokytov, Vyšná Voľa*** ***SB Bardejov, Mokroluh, Lukavica***
1. sláv.vianočná ***25.12.2013 (streda)***	**9:00 hod.** **10:30 hod.** **9:00 hod.** **10:30 hod.**	***Slávnostné SB Bardejov*** ***Slávnostné SB Bardejov*** ***Slávnostné SB Lukavica, Mokroluh*** ***Slávnostné SB Vyšná Voľa, Rokytov***
2. sláv. vianočná ***26.12.2013 (štvrtok)***	**8:00 hod.** **9:00 hod.** **10:30 hod.**	***VP v Bardejove*** ***SB Bardejov, Lukavica, Mokroluh*** ***SB Rokytov, Vyšná Voľa***
Nedeľa po Vian. ***29.12.2013***	**9:00 hod.** **9:00 hod.** **10:30 hod.** **17:00 hod.** **18:30 hod.**	***SB Bardejov s mládežou*** ***SB Lukavica, Mokroluh*** ***SB Vyšná Voľa, Rokytov*** ***Večerné SB Bardejov - kostol*** ***Večerné SB Vinbarg***
Silvester ***31.12.2013 (utorok)***	**15:30 hod.** **17:00 hod.**	***SB Mokroluh, Lukavica*** ***SB Bardejov, Rokytov, Vyšná Voľa***
Nový rok ***1.1.2014 (streda)***	**00:05 hod** **9:00 hod.** **10:30 hod.**	***Novoročné modlitby v kostole v Bardejove*** ***SB Bardejov, Lukavica, Mokroluh*** ***SB Vyšná Voľa, Rokytov***
Nedeľa po N. roku ***5.1.2014***	**9:00 hod.** **9:00 hod.** **10:30 hod.** **17:00 hod.**	***SB s VP Bardejov*** ***SB Lukavica, Mokroluh*** ***SB Vyšná Voľa, Rokytov*** ***stretnutie spevokolov v Bardejove***
Zjavenie Krista Pána mudrcom ***6. 1.2014 (pondelok)***	**9:00 hod.** **10:30 hod.** **17:00 hod.** **18:30 hod.**	***SB Bardejov, Lukavica, Mokroluh*** ***SB Vyšná Voľa, Rokytov*** ***Večerné SB Bardejov - kostol*** ***Večerné SB Vinbarg***

Prajeme Vám požehnané, pokojné a radostné Vianoce!
Nech každý z Vás vo svojom srdci prežíva blízkosť Pána Ježiša Krista,
ktorý sa narodil pred 2000 rokmi, no dnes kraľuje v nebesiach.
Nech kraľuje aj vo Vašich srdciach!

Bardejovský Prameň vydáva: Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi Augsburského vyznania na Slovensku Bardejov; adresa redakcie: Ev. a.v. farský úrad, Kellerova 2, 085 01 Bardejov. Registračné č.: EV 1284/08